EVROPSKÁ KOMISE

VYSOKÝ PŘEDSTAVITEL UNIE PRO ZAHRANIČNÍ VĚCI A BEZPEČNOSTNÍ POLITIKU

V Bruselu dne 10.2.2020
JOIN(2020) 3 final

SPOLEČNÁ ZPRÁVA EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Zpráva o všeobecném systému preferencí za období 2018–2019

{SWD(2020) 16 final} - {SWD(2020) 17 final} - {SWD(2020) 18 final} - {SWD(2020) 19 final} - {SWD(2020) 20 final} - {SWD(2020) 21 final} - {SWD(2020) 22 final} - {SWD(2020) 23 final} - {SWD(2020) 24 final} - {SWD(2020) 25 final}

1. ÚVOD

EU prostřednictvím systému všeobecných celních preferencí (GSP)[i] jednostranně podporuje rozvojové země v plnění cílů udržitelného rozvoje prostřednictvím obchodu. Obchodní preference podporují všeobecné hodnoty lidských práv, základní pracovní normy, ochranu životního prostředí a řádnou správu věcí veřejných.

Tato třetí dvouletá zpráva o systému GSP je doplněna o deset společných pracovních dokumentů útvarů (Evropské komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku). Ty poskytují posouzení výkonnosti devíti zemí zvýhodněných v rámci režimu GSP+ a tří zemí zvýhodněných v rámci režimu „Vše kromě zbraní“ (dále jen „EBA“) v rámci posílené spolupráce.

Tato zpráva se konkrétně týká:

1. **rozsahu, v jakém zvýhodněné země využívají** systém;
2. řady **zastřešujících témat**, včetně trestu smrti, prostoru pro občanskou společnost, dětské práce a životního prostředí;
3. **partnerství**: příkladů toho, jak EU spolupracuje s partnery na zefektivnění systému GSP.

Zpráva vychází z monitorovacích misí EU, hodnocení systému GSP v polovině období[ii], spolupráce EU s partnerskými zeměmi (včetně dialogů o lidských právech), mezinárodními organizacemi, občanskou společností a průmyslem. Dne 16. července 2019 se uskutečnil specializovaný dialog občanské společnosti[iii].

2. HLAVNÍ BODY

Země zvýhodněné v rámci systému GSP činí pokroky. V období 2018–2019 bylo několik zemí ze systému graduovalo, protože dosáhly ekonomického postavení země s vyššími středními příjmy. Kromě toho **úspěšný program EU pro vyjednávání** přispěl k tomu, že země vystupují ze systému GSP díky uzavírání dvoustranných preferenčních dohod s EU. Na konci roku 2019 bylo v rámci systému zvýhodňováno **71 zemí**, tj. o 11 méně než v poslední zprávě.

Pokud jde o dopad preferencí, **systém GSP nabyl na významu**, a to jak v absolutních, tak v relativních číslech. I přes pokles počtu zvýhodněných zemí vzrostla hodnota dovozu do EU ze zemí systému GSP o 16,2 %, tedy ze 158 miliard EUR v roce 2016 na 183,6 miliardy EUR v roce 2018 (celkový dovoz do EU vzrostl o 13,3 %). Z těchto objemů bylo 68,9 miliardy EUR dovezeno za použití systému GSP.

Systém GSP je **zvlášť důležitý pro nejchudší státy**: podíl nejméně rozvinutých zemí na celkovém dovozu do EU dosáhl v roce 2018 2,2 %, což je více než dvojnásobek podílu nejméně rozvinutých zemí na celosvětovém dovozu (0,98 % v roce 2017[iv]). Země zvýhodněné v režimu EBA zaznamenaly nárůst preferenčních vývozů do EU o 15,3 %.

Hodnota preferenčního dovozu z **afrických zemí zvýhodněných v systému GSP** do EU vzrostla o 17,2 % a dosáhla 3,3 miliardy EUR. **Mauritánie** navýšila své vývozy v systému GSP o 62 % a **Senegal** o 44 %. Přesto zůstává podíl dovozu z Afriky do EU v systému GSP poměrně nízký (představuje méně než 5 %), a to navzdory tomu, že **38 ze 71 zvýhodněných zemí leží v Africe**. Nejvýrazněji ze systému GSP těží konfekční průmysl, kde bývají ostatní země mnohem konkurenceschopnější. Vzhledem k tomu, že

systém GSP přináší příležitosti v mnoha dalších odvětvích (například odvětví zpracování potravin), bylo by možné jej využívat více. Svoji roli hraje i nedostatek povědomí o systému a faktory omezující vývozní kapacity afrických společností.

Využití obchodních preferencí v systému GSP vzrostlo v roce 2018 na 81,8 % (78,8 % v roce 2016). Pro režim EBA to činilo 93,4 %. Zvýhodnění využívá zejména konfekční odvětví, v němž je diverzifikace vývozu nadále výzvou.

Dovozci a průmysl EU působící v zemích zvýhodněných v systému GSP podporují program udržitelného rozvoje a mohou hrát pozitivní úlohu především v prosazování pracovních reforem a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Vývozní odvětví průmyslu, například v **Pákistánu, Bangladéši, Myanmaru/Barmě a na Srí Lance**, jsou ochotna dodržovat mezinárodní normy. Jde o přímý výsledek toho, že (evropští) kupující trvají na odpovědných dodavatelských řetězcích, což má na tyto země širší dopad.

Země zvýhodněné v režimu GSP+ učinily **pokrok v účinném provádění 27 mezinárodních úmluv uvedených v režimu. Přijaly také dodatečné závazky.** Všechny země zvýhodněné v rámci režimu GSP+ podepsaly **Pařížskou dohodu**, někdy v reakci na žádosti monitorovacích misí režimu GSP+ (**Filipíny**). **Arménie** podepsala Druhý opční protokol k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech (ICCPR), čímž fakticky zrušila trest smrti, a Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením.

V oblasti **dětské práce Mongolsko** přistoupilo na provedení šetření dětské práce v návaznosti na nedávnou monitorovací misi. Celostátní šetření ohledně dětské práce probíhá v **Pákistánu**. **Srí Lanka** dokázala snížit podíl dětské práce ze 16 % na 1 % prostřednictvím průkopnických oblastí bez dětské práce („*Child Labour Free Zones*“). V **Bolívii** mezitím zvýšili minimální věk pro zaměstnání na mezinárodní minimální standard 14 let. **Kapverdy** dosáhly pokroku v kriminalizaci využívání a podpory nezletilých osob v prostituci a sexuálním vykořisťování. **Paraguay** přijala vnitrostátní strategii pro vymýcení dětské práce do roku 2024.

Zvýhodněné země dodržují závazky i poté, co opustí systém GSP. Například v roce 2019 vydala **Paraguay** – po vystoupení ze systému GSP – dobrovolnou zprávu v polovině období o provádění doporučení všeobecného pravidelného přezkumu Rady OSN pro lidská práva.

Některé země **přijmou závazky ještě před podáním žádosti o vstup do režimu GSP+**: **Uzbekistán** přijal dne 14. října 2019 zákon o přistoupení ke Cartagenskému protokolu o biologické bezpečnosti v rámci svého plánu požádat o zařazení do režimu GSP+.

Přesto však **výzvy související s dodržováním požadavků systému GSP přetrvávají**: prostor pro občanskou společnost se zmenšuje, zejména v **Pákistánu a na Filipínách**. Volání po (zavedení) trestu smrti jsou čím dál hlasitější, a to mimo jiné na **Srí Lance, v Mongolsku a na Filipínách**. Většina zvýhodněných zemí se potýká s problémy v oblasti **svobody shromažďování**.

Země, které **nejsou ochotny zabývat se problematickými otázkami nebo na nich spolupracovat, jsou podrobovány důkladné kontrole**. Prostřednictvím posílené spolupráce EU zintenzivnila dialog s **Bangladéšem, Kambodžou a Myanmarem/Barmou** s cílem usilovat o provedení konkrétních opatření

a udržitelných řešení závažných nedostatků v dodržování základních lidských a pracovních práv.

Spolupráce s jednotlivými zeměmi probíhá různým způsobem:

Spolupráce s **Bangladéšem** se soustředí na dodržování úmluv Mezinárodní organizace práce (MOP). Během monitorovací mise EU v říjnu 2019 souhlasily bangladéšské orgány s vypracováním plánu s harmonogramy, jehož cílem bude posílit pracovní práva, a zejména uvést do souladu pracovní zákoník Bangladéše a zákon o vývozních zpracovatelských zónách.

Pokud jde o **Myanmar/Barmu**, byly během monitorovacích misí na vysoké úrovni v říjnu 2018 a únoru 2019 projednány obavy v souvislosti s lidskými a pracovními právy. Diskuse pokračovaly i během vůbec prvního zasedání vyšších úředníků EU-Myanmar/Barma v květnu 2019 a dialogu EU-Myanmar/Barma o lidských právech v červnu 2019, jemuž předsedal zvláštní zástupce EU pro lidská práva.

Nedostatečné výsledky v oblasti lidských a pracovních práv v **Kambodži** vedly k zahájení postupu pro dočasné odnětí celních preferencí.

3. VÝVOJ OD POSLEDNÍ ZPRÁVY

Všeobecný systém preferencí je tvořen **třemi režimy**:

V rámci **obecného režimu systému GSP** poskytuje EU **snížení** cel u produktů, které spadají do přibližně 66 % celních položek a pocházejí ze zemí s nízkými nebo nižšími středními příjmy, jež nevyužívají jiných možností preferenčního přístupu na trh EU.

U zemí využívajících **zvláštní pobídkový režim pro udržitelný rozvoj a řádnou správu věcí veřejných** (**GSP+**) EU **odstraňuje** cla na produkty v zásadě ze stejných celních položek.

V rámci režimu „**Vše kromě zbraní**“ (EBA) zajišťuje EU bezcelní a kvótami neomezený přístup na trh pro všechny dovážené produkty s výjimkou zbraní a střeliva, a to státům, které OSN klasifikuje jako nejméně rozvinuté země. Zvýhodněné země uzavřením dohody o volném obchodu s EU neztratí status EBA.

3.1. Legislativní aktualizace

Evropská komise přijala řadu právních aktů, které se týkají nařízení:

- **Graduace produktů:** nařízením Komise ze dne 12. února 2019 byly pozastaveny celní preference pro řadu produktů na období 2020–2022 pro tři zvýhodněné země: **Indii, Indonésii a Keňu**[v]**,**
- **vynětí ze seznamu zemí zvýhodněných v rámci systému GSP:** status GSP byl odebrán zemím, které dosáhly ekonomického postavení země s vyšším středním příjmem ve třech po sobě následujících letech: **Kamerun, Fidži, Gruzie, Irák, Marshallovy ostrovy a Tonga**[vi] (1. ledna 2017) a **Paraguay**[vii] (1. ledna 2019),

- několik zemí přišlo o status zvýhodněné země v důsledku uzavření **preferenční obchodní dohody** s EU: **Pobřeží slonoviny, Ghana a Svazijsko** (1. ledna 2019). **Gruzie** (1. ledna 2017)[viii] a **Ukrajina** (1. ledna 2018)[ix].

Některé země přišly o své preference v rámci režimu EBA kvůli tomu, že již nemají status nejméně rozvinutých zemí: **Samoa** (1. ledna 2019)[x] a **Rovníková Guinea** (1. ledna 2021)[xi] (v obou případech po tříletém přechodném období od graduace).

Další právní akty související s nařízením o systému GSP:

- prováděcí nařízení Komise ze dne 16. ledna 2019[xii], kterým se ukládají **ochranná opatření** týkající se dovozu rýže indica pocházející z **Kambodže a Myanmaru/Barmy**,
- Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 11. února 2019 o zahájení postupu pro **dočasné odnětí celních preferencí poskytovaných Kambodžskému království**[xiii].

3.2. Nadcházející změny

Země zvýhodněné v rámci systému GSP, které Světová banka klasifikuje jako země s vyššími středními příjmy po dobu tří po sobě následujících let, přijdou o status země zvýhodněné v rámci systému GSP. **Nauru, Samoa a Tonga** budou proto vyňaty ze seznamu zvýhodněných zemí od 1. ledna 2021.

Další země byly jako země s vyššími středními příjmy klasifikovány od roku 2018: (**Arménie**) a 2019 (**Srí Lanka**). **Vietnam** přijde o status země zvýhodněné v rámci systému GSP dva roky od nadcházejícího vstupu dohody o volném obchodu s EU v platnost. Hospodářské subjekty však budou moci využívat cla podle systému GSP, budou-li příznivější.

Zároveň je naplánována graduace několika nejméně rozvinutých zemí. Znamená to vynětí ze seznamu zemí zvýhodněných v rámci režimu EBA po tříletém přechodném období. Po tomto období by země mohly požádat o zařazení do režimu GSP+, pokud splní podmínky, nebo využívat obecného režimu GSP. V roce 2023 bude graduovat **Bhútán** a následovat budou **Svatý Tomáš a Princův ostrov** a **Šalamounovy ostrovy** v roce 2024. Datum graduace **Tuvalu a Kiribati** bude stanoveno v roce 2021. Ve stejném roce by ke graduaci mohly být doporučeny **Bangladéš, Laoská lidově demokratická republika, Myanmar/Barma, Nepál a Východní Timor**.

Dvě země zvýhodněné v rámci obecného režimu GSP (**Tádžikistán a Uzbekistán**) vyjádřily zájem o vstup do režimu GSP+.

3.3. Budoucí nařízení o systému GSP

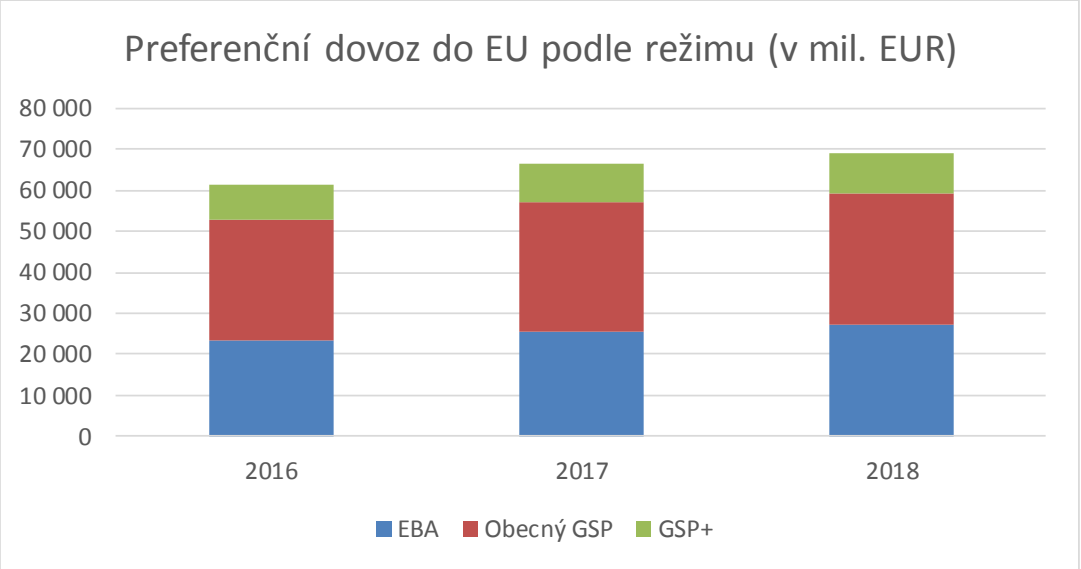
Platnost stávajícího nařízení o systému GSP vyprší dne 31. prosince 2023. Aby se hospodářské subjekty a zvýhodněné země mohly přizpůsobit novému nařízení, zahájila Komise přípravné práce na novém nařízení. Cílem je, aby nové nařízení i nadále usilovalo o stejnou politiku podpory udržitelného hospodářského, sociálního a environmentálního rozvoje zvýhodněných zemí, včetně dodržování řádné správy věcí veřejných a lidských práv, s prvořadým cílem vymýtit chudobu. Veřejné konzultace proběhnou v roce 2020.

Evropský parlament přijal dne 14. března 2019 nelegislativní usnesení o provádění nařízení o systému všeobecných celních preferencí[xiv]. Evropský parlament uznává pozitivní dopad tohoto nařízení a předkládá řadu doporučení v souvislosti s přípravou budoucího nařízení o systému GSP. Budoucí nařízení by mělo především podporovat diverzifikaci, klást větší důraz na zlepšování environmentálních norem a zlepšovat monitorování.

4. SYSTÉM GSP FUNGUJE: HOSPODÁŘSKÉ PŘÍNOSY PRO ROZVOJOVÉ ZEMĚ

Ve vykazovaném období 2018–2019 se i přes nižší počet zemí zvýhodněných v rámci systému GSP výrazně zvýšila celková hodnota dovozu ze zvýhodněných zemí do EU – z 61,3 miliardy EUR v roce 2016 na 68,9 miliardy EUR v roce 2018. 32,3 miliardy EUR pocházely ze zemí využívajících obecný režim GSP, zhruba 9,5 miliardy EUR ze zemí zvýhodněných v rámci režimu GSP+ a 27,1 miliardy EUR ze zemí zařazených do režimu EBA[xv].

Obrázek 1. Hodnota dovozu do EU v rámci uvedených tří režimů GSP

Podíváme-li se na **celkový dovoz do EU** (včetně nepreferenčního) v letech 2016–2018, vzrostl dovoz ze zemí zvýhodněných v systému GSP o 16,2 %. Vývoz do EU ze zemí zařazených do režimu EBA vzrostl o 9,9 %, ze zemí zvýhodněných v rámci režimu GSP+ o 13,4 % a ze zemí využívajících obecný režim GSP o 18,8 %. **Indie** je zemí zvýhodněnou v rámci systému GSP s největším podílem celkového dovozu (včetně nepreferenčního), následuje **Vietnam**, **Nigérie**, **Bangladéš** a **Indonésie**.

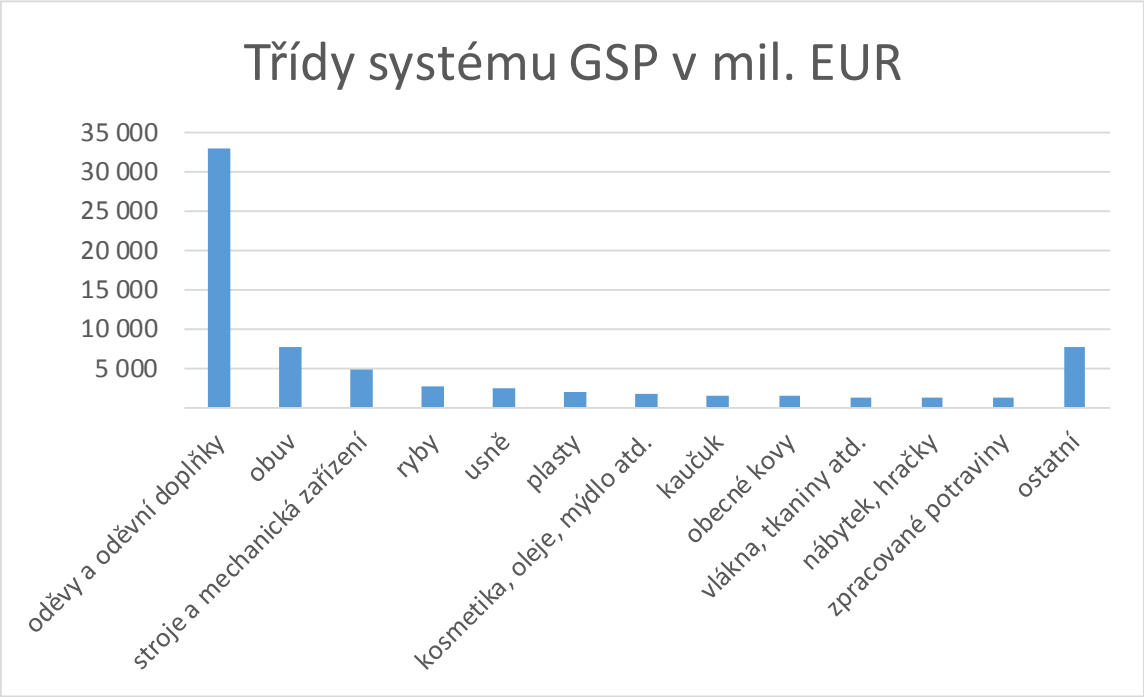
Vezmeme-li v úvahu pouze **preferenční dovoz**, stal se **Bangladéš** hlavním partnerem EU v rámci systému GSP a těsně jej následují **Indie, Indonésie, Vietnam a Pákistán**.

Tabulka 1. Hodnota dovozu z hlavních zvýhodněných zemí v rámci systému GSP do EU (v milionech EUR) a jejich % podíl na celkovém dovozu a celkový dovoz ze zemí zvýhodněných v rámci systému GSP do EU v roce 2018

Země zvýhodněná v rámci systému GSP	Dovoz v rámci systému GSP (mil. EUR)	Celkový dovoz do EU (mil. EUR	Podíl vývozu země, na nějž se vztahuje systém GSP, na dovozu do EU	Podíl vývozu země, na nějž se vztahuje systém GSP, na celkovém dovozu v rámci systému GSP do EU	% dovozu jako podíl celkového dovozu do EU
Bangladéš	16 776	17 401	96,4%	24,4%	0,96%
Indie	16 378	43 601	37,6%	23,8%	2,41%
Vietnam	8 994	37 531	24,0%	13,1%	2,07%
Indonésie	6 616	15 557	42,5%	9,6%	0,86%
Pákistán	5 885	6 740	87,3%	8,5%	0,37%
Kambodža	4 987	5 255	94,9%	7,2%	0,29%
Myanmar/Bar	1 926	2 189	88,0%	2,8%	0,12%
Filipíny	1 915	7 490	25,6%	2,8%	0,41%
Srí Lanka	1 365	2 755	49,5%	2,0%	0,15%
Mosambik	1 219	1 840	66,3%	1,8%	0,10%
Senegal	367	543	67,6%	0,5%	0,03%
Mauritánie	353	523	67,4%	0,5%	0,03%
Malawi	260	301	86,6%	0,4%	0,02%
Tanzánie	256	473	54,2%	0,4%	0,03%
Etiopie	236	642	36,8%	0,3%	0,04%
Laos	182	251	72,6%	0,3%	0,01%
Uganda	131	471	27,9%	0,2%	0,03%
Nigérie	115	18 715	0,6%	0,2%	1,03%

Pokud jde o **třídy** produktů, většina dovozu v rámci systému GSP (47,9 % z 33 miliard EUR) pochází i nadále z třídy **oděvy a oděvní doplňky**, následují **obuv** (11 %), **mechanická zařízení** (7 %), **produkty z ryb** (4 %), **usně** (3,7 %) a **plasty** (2,7 %) – viz obrázek 2.

Obrázek 2. Hlavní třídy produktů dovozu ze zemí zvýhodněných v rámci systému GSP do EU v roce 2018

4.1. Hodnocení v polovině období: Systém GSP je účinný

V roce 2018 předložila Komise Evropskému parlamentu a Radě svoji zprávu o uplatňování nařízení o systému GSP[xvi]. Toto hodnocení v polovině období ukazuje, že systém GSP EU plní své cíle: podařilo se mu soustředit preference na nejpotřebnější země a přispěl k jejich udržitelnému rozvoji. Účinnost unijního systému GSP se díky mechanismu monitorování zvýšila, což vedlo ke zlepšení lidských a pracovních práv. V oděvním a textilním průmyslu měl preferenční vývoz v rámci režimu EBA pozitivní dopad na podnikání a tvorbu pracovních míst.

Několik doporučení a následných opatření z hodnocení v polovině období

- *V zájmu zvýšení transparentnosti*: Komise zvažuje řadu praktických opatření pro lepší monitorování režimu GSP+ a větší zapojení občanské společnosti a zvyšování povědomí podniků a organizací občanské společnosti včetně sociálních partnerů.
- *V zájmu používání ochranných ustanovení nařízení o GSP*: V návaznosti na šetření v souladu s nařízením o GSP EU v roce 2019 uplatnila ochranná opatření na rýži indica původem z Kambodže a Myanmaru/Barmy.
- *V zájmu zahájení postupů odnětí v případě, že příslušné monitorovací orgány oznámí závažné a systematické porušování*: Komise dne 11. února 2019 zahájila postup dočasného odnětí celních preferencí poskytovaných Kambodži.
- *V zájmu většího posílení spolupráce s rozvojovými partnery, mimo jiné s cílem přilákat více investic do nejméně rozvinutých zemí*.

5. SYSTÉM GSP PŘISPÍVÁ K UDRŽITELNÉMU ROZVOJI

Pokud jde o pracovní a lidská práva, hodnocení v polovině období zjistilo účinnost režimu GSP+ při vytváření pákového efektu jednak prostřednictvím monitorovacího mechanismu režimu GSP+, jednak prostřednictvím vyhlídek na přistoupení (pro žádající země). Vyšší četnost a lepší rozsah monitorování dodržování povinností režimu GSP+ zvýšily pákový efekt EU.

Ve vykazovaném období 2018–2019 uskutečnily útvary Evropské komise a Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) monitorovací mise v **Arménii, Bolívii, Kyrgyzstánu, Mongolsku, Pákistánu, na Filipínách a Srí Lance, v Kambodži, Bangladéši a Myanmaru/Barmě**. Kromě dopadu, který má systém GSP na tvorbu pracovních míst, jichž vzniklo odhadem mezi 500 000 v Myanmaru/Barmě a 5 miliony v Bangladéši, přinesla spolupráce i větší pozornost věnovanou pracovním normám, lidským právům a v případě režimu GSP+ i životnímu prostředí a řádné správě věcí veřejných.

Byl zaznamenán pokrok v **oblasti práv dětí**: V **Mongolsku** byly přijaty zákony na ochranu dětí a významně navýšeny rozpočty. **Paraguay** vyvinula úsilí v oblasti prosazování a ochrany práv dětí. Na **Srí Lance** byla dětská práce snížena na 1 %. V **Bolívii** byl minimální věk pro zaměstnání uveden do souladu s normami MPO. V **Pákistánu** vláda souhlasila s šetřeními v souvislosti s dětskou prací. **Kapverdy** učinily významný pokrok v kriminalizaci sexuálního vykořisťování nezletilých.

Řeší se **potenciální nedodržování lidských práv**. Výzvy požadující opětovné zavedení **trestu smrti** jsou znepokojující. Nejvíce obav vzbuzuje obnovený požadavek na hlasování o zákoně o trestu smrti na **Filipínách.** Takový zákon by byl v rozporu se závazky, které **Filipíny** přijaly podle Druhého opčního protokolu ICCPR. Na **Srí Lance** vzbuzují znepokojení prohlášení o možném obnovení poprav. Přesto není situace jen bezútěšná: například během nedávné mise GSP+ byli vládní představitelé Srí Lanky přesvědčeni, že současné de facto moratorium vydrží. **Mongolsko** ve svém vlastním hodnocení dospělo k závěru, že opětovné zavedení trestu smrti by bylo neslučitelné s jeho mezinárodními povinnostmi. Toto hodnocení pomohlo zabránit plánům na opětovné zavedení trestu smrti. A konečně **Pákistán** jedná o tom, zda zúžit počet zločinů, které lze trestat smrtí, a mezitím výrazně snížil počet poprav a provedl reformu postupu podávání žádosti o milost.

V některých zemích **se zmenšuje prostor pro občanskou společnost**. Z **Pákistánu** byla vypovězena řada mezinárodních nevládních organizací, což má dopad na svobodu organizací, které v zemi dosud zůstávají. Je ohrožena svoboda projevu, a to i prostřednictvím médií. V **Bolívii** jsou hlášeny případy slovního i fyzického násilí proti obráncům lidských práv a novinářům a také nárůst počtu trestních řízení proti nim. V souvislosti s **Filipínami** je silně znepokojující počet úmrtí spojovaný s kampaní proti nedovoleným drogám a chybějící účinná, nestranná a transparentní vyšetřování všech případů úmrtí. Prostor občanské společnosti se zmenšuje také kvůli opatřením přijatým v souvislosti s **válkou proti terorismu**. To má za následek nárůst násilí vůči členům občanské společnosti, obráncům lidských práv, původním obyvatelům, novinářům a právníkům. V **Kambodži** došlo za uplynulé tři roky ke zhoršení stavu demokracie, dodržování lidských práv a právního státu, a to včetně zmenšování prostoru pro politickou opozici, média a občanskou společnost.

Arménie na druhou stranu dosáhla výrazného zlepšení svobody projevu a shromažďování během „sametové revoluce“ v roce 2018.

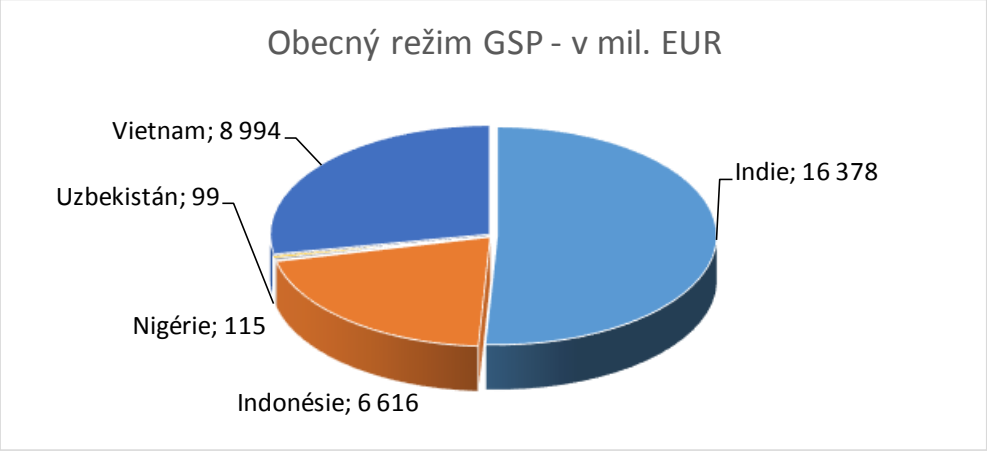
V oblasti **pracovních práv** přetrvává znepokojení v souvislosti se **svobodou shromažďování** na **Srí Lance, v Pákistánu, Bangladéši a Myanmaru/Barmě**. V **Kyrgyzstánu** by přijetí návrhu zákona o odborových svazech drasticky omezilo jejich nezávislost. **Filipínským** kongresem prošel zákon o bezpečnosti držby, který má ukončit zneužívání uzavírání smluv a který nedávno vetoval prezident.

Pokud jde o životní prostředí a změnu klimatu, země zlepšily podávání zpráv (např. Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin). Všechny zvýhodněné země podepsaly **Pařížskou dohodu a kigalskou změnu Montrealského protokolu**. Větší zaměření pozornosti na životní prostředí by však pravděpodobně mohlo mít silnější dopad. Očekává se, že celosvětový rámec pro biologickou rozmanitost po roce 2020 podle Úmluvy o biologické rozmanitosti stanoví přísnější cíle a mechanismy přezkumu pokroku zemí a provádění Úmluvy.

6. OBECNÝ REŽIM GSP

Ve vykazovaném období 2018–2019 ze systému GSP graduovaly **Ghana, Pobřeží slonoviny a Svazijsko** kvůli uzavření dohod o volném obchodu s EU a jedna země (**Samoa**) do systému vstoupila poté, co jí byl odebrán status nejméně rozvinuté země, čímž na konci období dosáhl celkový počet zvýhodněných zemí 15. Obrázek níže ukazuje rozdělení preferenčního dovozu[xvii] v rámci obecného režimu GSP v roce 2018.

Obrázek 3. Hlavní zvýhodněné země v rámci obecného režimu GSP v roce 2018 (dovoz do EU v milionech EUR)

I přes mírný pokles dovozu v rámci systému GSP (ze 16,6 miliardy EUR v roce 2016 na 16,4 miliardy EUR v roce 2018) **je Indie i nadále zemí s největším podílem** na obecném režimu GSP díky 50,8 % veškerého dovozu do EU v rámci systému GSP. Následuje **Vietnam** (27,9 %) a **Indonésie** (20,5 %). Prvních pět zemí uzavírají **Nigérie** a **Uzbekistán** s velmi nízkým podílem (0,4 % a 0,3 % v uvedeném pořadí).

Graduace produktů

Graduací produktů se rozumí odnětí preferencí zemi zvýhodněné v rámci systému GSP pro určité třídy produktů na základě odůvodnění, že dovoz těchto produktů do EU již preference nepotřebuje. Platí pro obecný režim GSP. Nové graduace platí od 1. ledna 2020 do 31. prosince 2022:

Tabulka 2. Graduace produktů v období 2017–2019 a 2020–2022

Země zvýhodněná v rámci systému GSP	Třídy produktů systému GSP, které graduovaly do 31. prosince 2019	Třídy produktů systému GSP, které graduovaly od 1. ledna 2020	Popis produktu
Indie	S-5		Nerostné produkty
	S-6a	S-6a	Anorganické a organické chemikálie
	S-11a	S-11a	Textilní výrobky
	S-14	S-14	Perly a drahé kovy
	S-15a	S-15a	Železo, ocel a výrobky ze železa a oceli
	S-15b	S-15b	Obecné kovy (kromě železa a oceli), výrobky z obecných kovů (kromě výrobků ze železa a oceli)
		S-17a	Železniční nebo tramvajové lokomotivy, kolejová vozidla
	S-17b	S-17b	Motorová vozidla, jízdní kola, letadla a kosmické lodě, lodě a čluny
Indonésie	S-1a	S-1a	Živá zvířata a živočišné produkty, kromě ryb
	S-3	S-3	Živočišné nebo rostlinné oleje, tuky a vosky
		S-5	Nerostné produkty
		S-9a	Dřevo a dřevěné výrobky; dřevěné uhlí
Keňa	S-2a	S-2a	Živé rostliny a květinářské produkty
Ukrajina	S-17a		Železniční a tramvajová vozidla a výrobky
	S-3		Živočišné nebo rostlinné oleje, tuky a vosky

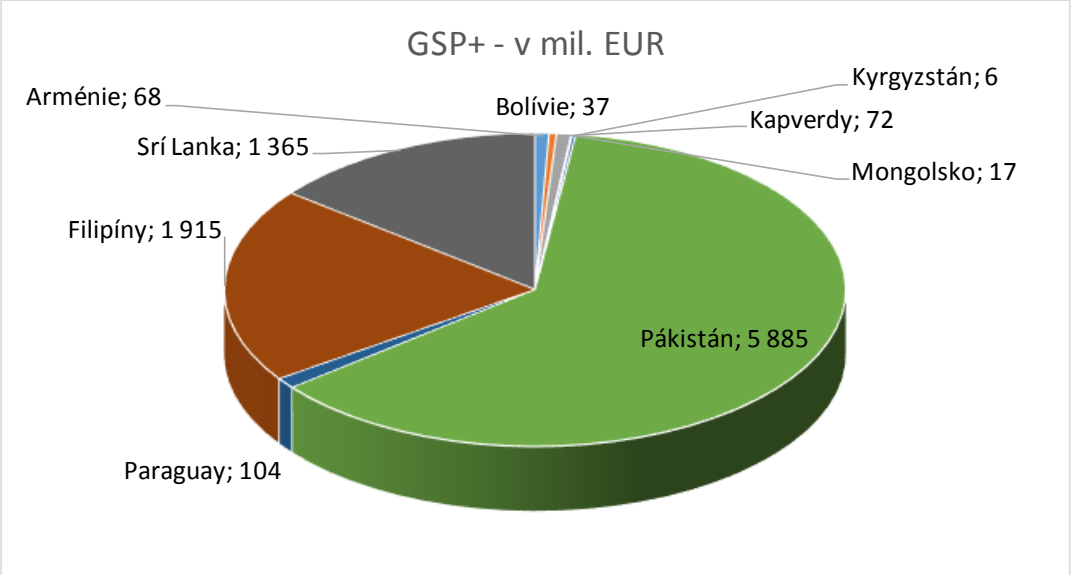
7. REŽIM GSP+

Režim GSP+ je jedním z hlavních nástrojů EU na podporu udržitelného rozvoje ve zranitelných rozvojových zemích. Země musí splňovat dva další soubory kritérií: i) zranitelnost (tvoří ji podíl dovozu a hospodářská diverzifikace) a ii) udržitelný rozvoj.

Pokud jde o udržitelný rozvoj, musí země ratifikovat 27 klíčových mezinárodních úmluv o lidských a pracovních právech, ochraně životního prostředí a řádné správě věcí veřejných. Země navíc nesmí formulovat výhrady, které jsou těmito úmluvami zakázány, a monitorovací orgány nesmí ve svých nejaktuálnějších závěrech podle těchto úmluv konstatovat žádné závažné pochybení v provádění dotčených úmluv. Vykazované období 2018–2019 zahrnuje 9 zemí zvýhodněných v režimu GSP+: **Arménii, Bolívii, Kapverdy, Kyrgyzstán, Mongolsko, Pákistán, Paraguay, Filipíny a Srí Lanku.**

Paraguay byla vyřazena z režimu GSP+ dne 1. ledna 2019, neboť byla po dobu tří po sobě následujících let klasifikována jako země s vyššími středními příjmy. Obrázek 4 uvádí hodnotu preferenčního dovozu ze zemí zvýhodněných v rámci režimu GSP+ v roce 2018. Největší podíl vykázal **Pákistán**, který dosáhl 62,2 % veškerého dovozu do EU v rámci režimu GSP+ (74 % v roce 2018).

Obrázek 4. Hlavní zvýhodněné země v rámci režimu GSP+ v roce 2018 (dovoz do EU v milionech EUR)

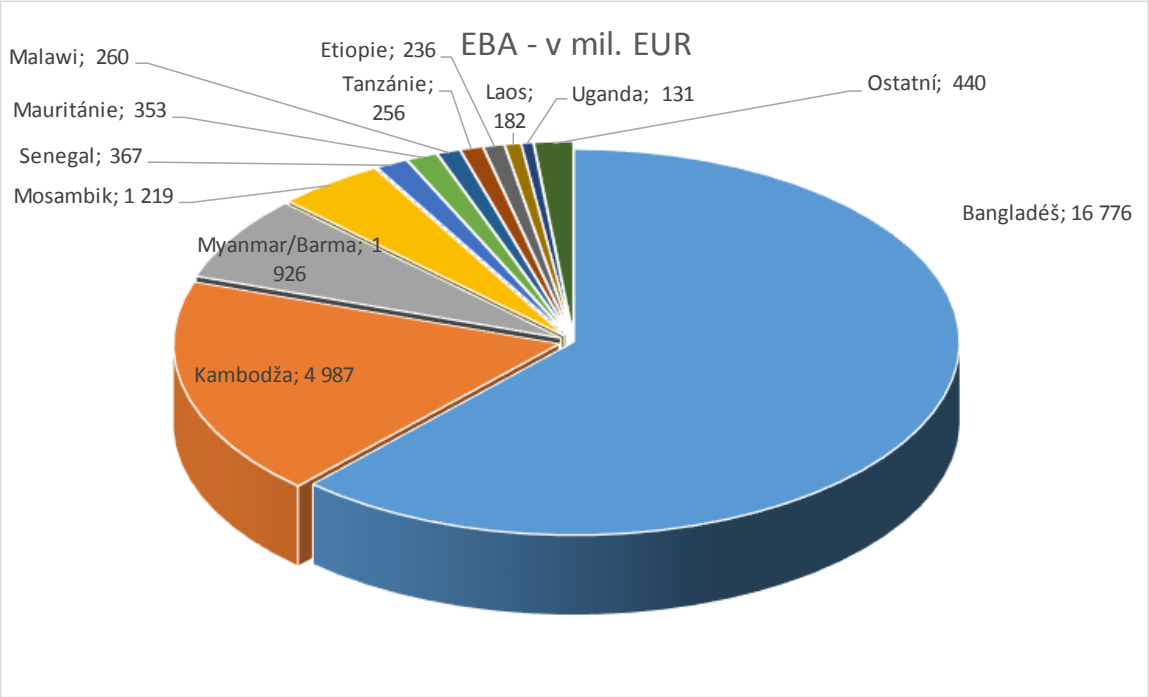

8. REŽIM „VŠE KROMĚ ZBRANÍ“

Režim EBA je stěžejním obchodním nástrojem EU, jehož cílem je pomoci nejchudším a nejslabším zemím světa, tedy nejméně rozvinutým zemím. Jedna ze zemí (**Samoa**) graduovala ze systému v roce 2019 poté, co jí byl v roce 2014 odebrán status nejméně rozvinuté země, čímž se celkový počet zvýhodněných zemí dostal na 48.

Obrázek 5 uvádí rozdělení hodnoty a procentuálního podílu preferenčního dovozu do EU ze zemí zvýhodněných v režimu EBA v roce 2018. Největší podíl dovozu v rámci režimu EBA pocházel z **Bangladéše** (61,8 %) a poté z **Kambodže** (18,4 %) a **Myanmaru/Barmy** (7,1 %). Pokud jde o země zvýhodněné v rámci systému GSP celkově, **Bangladéš v roce 2018 předehnal Indii** (s 16,8 miliardy EUR preferenčního dovozu oproti 16,4 miliardy EUR z Indie).

Obrázek 5. Hlavní zvýhodněné země v rámci režimu EBA v roce 2018 (dovoz do EU v mil. EUR)

9. PARTNERSTVÍ

Systém GSP je více než obchodní nástroj: dialog s EU o účinném provádění mezinárodních úmluv podporuje dlouhodobější udržitelný rozvoj v dotčených zemích.

EU rovněž poskytuje financování partnerům na pomoc s prováděním úmluv a větším využíváním výhod:

V **Mongolsku** byly identifikovány produkty, které by moly být uváděny na trh EU s využitím režimu GSP+. Rozpočtová podpora EU zahrnovala na žádost vlády šetření v oblasti dětské práce. Na **Srí Lance** EU pomohla s vypracováním vnitrostátní strategie vývozu. V **Kyrgyzstánu** podpořila technická pomoc EU povědomí o normách, postupech a obchodních modelech EU, čímž se zvýšila míra využití preferencí. V **Arménii** pomohla podpora regionálním organizacím občanské společnosti vypracovat alternativní zprávy ke zprávám OSN založené na důkazech. Na **Kapverdách** EU podpořila první sdružení domácích pracovníků. V **Bolívii** EU podpořila zřízení střediska na poskytování on-line bezplatného právního poradenství v případech politického násilí. V **Pákistánu** EU podpořila projekt zaměřený na posílení sociálně-ekonomických práv žen pracujících v zemědělství v Paňdžábu. „SMART **Myanmar**“ podporuje udržitelnou spotřebu a výrobu oděvů. Prostřednictvím projektu „*Trade for Decent Work*“ spolupracuje EU s MOP na lepším uplatňování základních úmluv MPO v **Bangladéši.**

10. ZÁVĚR

Jednostranné obchodní preference EU pomáhají zemím vystoupit z chudoby tím, že vytvářejí hospodářství založené na hodnotách: přes 10 % dovozu do EU pochází ze zemí zvýhodněných v systému GSP (včetně nepreferenčního dovozu). Usnadněním vývozu do EU systém GSP přitahuje investice a podporuje začleňování do celosvětových hodnotových řetězců. Tím se vytvářejí pracovní místa a příjem.

Systém GSP přináší do zvýhodněných zemí pobídky k investicím. Podíl preferenčního dovozu na celkovém dovozu do EU je sice omezený (3,8 % v roce 2018), avšak povzbudil společnosti a vlády k propojení obchodu a udržitelného rozvoje. Prosazování řádné správy věcí veřejných a lidských práv přináší předvídatelnější podnikatelské prostředí. V konfekčním průmyslu zavádějí kupující z EU nové modely podnikání s náročnými/náročnějšími normami v oblasti životního prostředí a pracovních práv. Díky těmto mezinárodním hodnotám jsou společnosti konkurenceschopnější.

Systém GSP musí být i nadále významný pro rozvoj. Preference jsou narušovány obchodními dohodami. Zajištění soudržnosti s dalšími politikami je čím dál důležitější, aby mohly mít zvýhodněné země ze systému GSP prospěch. Patří sem i podpora na diverzifikaci hospodářství, přilákání nových investorů, usnadnění obchodu a zvyšování povědomí.

Systém GSP potřebuje silná partnerství: EU bude i nadále úzce spolupracovat se zvýhodněnými zeměmi i se zúčastněnými subjekty. Tito partneři, včetně Evropského parlamentu a členských států EU, jsou klíčoví pro urychlení plnění Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. Průmysl EU je na předním místě, co se týče vysokých norem v oblasti práce, výrobních postupů a životního prostředí, a může podporovat udržitelný rozvoj zemí prostřednictvím jejich obchodních plánů.

Přístupem na trh EU pomáháme rozvojovým zemím v jejich úsilí o hospodářský růst, snížení chudoby, řádnou správu věcí veřejných a udržitelný rozvoj.

PŘÍLOHA I. ZVÝHODNĚNÉ ZEMĚ

Tabulka 1. Obecný režim GSP

	Země zvýhodněné v rámci obecného režimu GSP ve vykazovaném období 2018-2019	Změny stavu zvýhodnění v období 2018-2019 a po něm
1.	Cookovy ostrovy	
2.	Pobřeží slonoviny	Graduovalo z režimu dne 1. ledna 2019.
3.	Ghana	Graduovala z režimu dne 1. ledna 2019
4.	Indie	
5.	Indonésie	
6.	Keňa	
7.	(Federativní státy) Mikronésie	
8.	Nauru	
9.	Nigérie	
10.	Niue	
11.	Konžská republika	
12.	Samoa	Připojila se dne 1. ledna 2019 po graduaci z režimu EBA.
13.	Svazijsko	Graduovalo z režimu dne 1. ledna 2019.
14.	Sýrie	
15.	Tádžikistán	
16.	Tonga	
17.	Uzbekistán	
18.	Vietnam	Bude graduovat dva roky po nadcházejícím vstupu dohody o volném obchodu s EU v platnost.

Tabulka 2. Režim GSP+

	Země zvýhodněné v rámci režimu GSP+ ve vykazovaném období 2018–2019	Změny stavu zvýhodnění v rámci režimu GSP+ v období 2018–2019 a po něm
1.	Arménie	Mohla by graduovat z režimu do 1. ledna 2022*.
2.	Bolívie	
3.	Kapverdy	
4.	Kyrgyzstán	
5.	Mongolsko	
6.	Pákistán	
7.	Paraguay	Graduovala z režimu dne 1. ledna 2019.
8.	Filipíny	
9.	Srí Lanka	Mohla by graduovat z režimu do 1. ledna 2022*.

*V závislosti na klasifikaci Světové banky jako země s vyššími středními příjmy.

Tabulka 3. Režim EBA

Země zvýhodněné v rámci režimu EBA ve vykazovaném období 2018-2019			
1	Afghánistán	26	Mali
2	Angola	27	Mauritánie
3	Bangladéš	28	Malawi
4	Bhútán	29	Myanmar/Barma
5	Burkina Faso	30	Mosambik
6	Burundi	31	Nepál
7	Benin	32	Niger
8	Kambodža	33	Rwanda
9	Čad	34	Samoa **(graduovala 1. ledna 2019)**
10	Demokratická republika Kongo	35	Sierra Leone
11	Středoafrická republika	36	Senegal
12	Komory	37	Šalamounovy ostrovy
13	Džibutsko	38	Somálsko
14	Eritrea	39	Jižní Súdán
15	Etiopie	40	Súdán
16	Gambie	41	Svatý Tomáš a Princův ostrov
17	Guinea	42	Tanzanie
18	Rovníková Guinea	43	Východní Timor
19	Guinea-Bissau	44	Togo
20	Haiti	45	Tuvalu
21	Kiribati	46	Uganda
22	Laoská lidově demokratická republika	47	Vanuatu
23	Libérie	48	Jemen
24	Lesotho	49	Zambie
25	Madagaskar		

PŘÍLOHA II. STATISTICKÉ ÚDAJE

Tabulka 1. Hodnota preferenčního dovozu pro všechny země v systému GSP (v tisících EUR)*

Zdroj: COMEXT - TARIC - ISDB			2016				2017				2018			
Režim GSP	Třetí země	Třída produktu	Dovoz ('000 €)			% využití GSP	Dovoz ('000 €)			% využití GSP	Dovoz ('000 €)			% využití GSP
			Celkem	Způsobilý pro systém GSP	Využito v rámci GSP		Celkem	Způsobilý pro systém GSP	Využito v rámci GSP		Celkem	Způsobilý pro systém GSP	Využito v rámci GSP	
Celý systém GSP	Všechny třetí země	Všechny třídy	157 968 285	77 772 810	61 304 975	78,8	171 015 879	81 859 271	66 500 268	81,2	183 561 869	84 197 170	68 867 982	81,8
Režim EBA	Všechny třetí země	Všechny třídy	36 231 581	25 629 460	23 542 234	91,9	36 322 070	27 282 563	25 470 092	93,4	39 815 338	29 042 288	27 135 733	93,4
Obecný režim GSP	Všechny třetí země	Všechny třídy	104 700 491	41 659 377	29 168 901	70,0	115 944 571	43 256 512	31 682 039	73,2	124 430 850	43 762 080	32 264 222	73,7
Režim GSP+	Všechny třetí země	Všechny třídy	17 036 213	10 483 974	8 593 840	82,0	18 749 238	11 320 197	9 348 137	82,6	19 315 681	11 392 802	9 468 028	83,1

Tabulka 2. Hodnota preferenčního dovozu podle zemí obecného režimu GSP (v tisících EUR)*

Zdroj: COMEXT - TARIC - ISDB			2016				2017				2018			
Režim GSP	Třetí země	Třída produktu	Dovoz ('000 €)			% využití GSP	Dovoz ('000 €)			% využití GSP	Dovoz ('000 €)			% využití GSP
			Celkem	Způsobilý pro systém GSP	Využito v rámci GSP		Celkem	Způsobilý pro systém GSP	Využito v rámci GSP		Celkem	Způsobilý pro systém GSP	Využito v rámci GSP	
Obecný režim GSP	Kongo	Všechny třídy	1 048 684	34 084	14 350	42,1	1 001 210	20 113	13 739	68,3	847 801	40 989	32 744	79,9
Obecný režim GSP	Cookovy ostrovy	Všechny třídy	8 659	246	31	12,7	7 721	54	3	6,3	12 118	29		
Obecný režim GSP	Ghana	Všechny třídy	2 287 682	683 385	868	0,1	1 791 855	742 412	5 677	0,8	2 591 628	766 996	1 256	0,2
Obecný režim GSP	Indie	Všechny třídy	37 687 522	18 889 804	16 638 803	88,1	42 011 292	18 521 203	16 055 203	86,7	43 601 093	18 765 680	16 377 580	87,3
Obecný režim GSP	Indonésie	Všechny třídy	14 029 260	7 314 440	5 166 233	70,6	15 508 752	8 054 954	6 372 484	79,1	15 557 258	8 173 754	6 616 400	80,9
Obecný režim GSP	Pobřeží slonoviny	Všechny třídy	4 535 782	1 294 557	2 070	0,2	4 352 843	1 294 499	1 540	0,1	3 987 626	1 166 178	467	0,0
Obecný režim GSP	Keňa	Všechny třídy	1 268 546	870 131	16 288	1,9	1 227 254	392 672	3 373	0,9	1 264 239	419 889	2 648	0,6
Obecný režim GSP	Mikronésie	Všechny třídy	450	442	112	25,4	144	142	81	57,5	122	112	62	55,0
Obecný režim GSP	Nauru	Všechny třídy	95	53			68	43			274	14		
Obecný režim GSP	Nigérie	Všechny třídy	10 844 785	157 780	101 974	64,6	13 207 881	164 081	107 070	65,3	18 715 007	147 040	114 661	78,0
Obecný režim GSP	Niue	Všechny třídy	267	181			231	21			346	22		
Obecný režim GSP	Svazijsko	Všechny třídy	121 534	21 049	56	0,3	84 692	15 358			63 303	19 269	29	0,2
Obecný režim GSP	Sýrie	Všechny třídy	49 489	20 230	8 911	44,1	52 984	23 482	10 448	44,5	57 873	23 931	12 040	50,3
Obecný režim GSP	Tádžikistán	Všechny třídy	81 968	12 916	11 822	91,5	42 857	17 412	15 527	89,2	46 884	15 383	14 083	91,5
Obecný režim GSP	Tonga	Všechny třídy	863	125	35	28,2	312	106	56	52,4	1 403	1 019	97	9,5
Obecný režim GSP	Uzbekistán	Všechny třídy	117 189	86 289	75 689	87,7	176 378	134 804	121 308	90,0	152 522	112 334	98 606	87,8
Obecný režim GSP	Vietnam	Všechny třídy	32 617 715	12 273 664	7 131 655	58,1	36 478 097	13 875 158	8 975 529	64,7	37 531 353	14 109 440	8 993 548	63,7

* Celkový dovoz zahrnuje veškerý dovoz, včetně produktů, které automaticky využívají nulového cla pro země v režimu nejvyšších výhod. „Dovoz způsobilý pro režim EBA“ odkazuje pouze na produkty v režimu EBA, které nevyužívají nulového cla pro země v režimu nejvyšších výhod.

Tabulka 3. Hodnota preferenčního dovozu podle zemí režimu EBA (v tisících EUR)*

Zdroj: COMEXT - TARIC - ISDB			2016				2017				2018			
Režim GSP	Třetí země	Třída produktu	Dovoz ('000 €)			% využití	Dovoz ('000 €)			% využití	Dovoz ('000 €)			% využití
			Celkem	Způsobilý pro systém GSP	Využito v rámci GSP	GSP	Celkem	Způsobilý pro systém GSP	Využito v rámci GSP	GSP	Celkem	Způsobilý pro systém GSP	Využito v rámci GSP	GSP
Režim EBA	Všechny třetí země	Všechny třídy	36 231 581	25 629 460	23 542 234	91,9	36 322 070	27 282 563	25 470 092	93,4	39 815 338	29 042 288	27 135 733	93,4
Režim EBA	Afghánistán	Všechny třídy	18 886	5 632	2 846	50,5	21 365	7 112	3 792	53,3	25 966	11 958	6 962	58,2
Režim EBA	Angola	Všechny třídy	4 156 543	69 808	30 828	44,2	2 273 906	55 874	28 024	50,2	3 628 254	47 610	32 460	68,2
Režim EBA	Bangladéš	Všechny třídy	16 384 267	16 321 080	15 617 510	95,7	16 744 627	16 676 909	16 145 456	96,8	17 400 928	17 327 005	16 776 310	96,8
Režim EBA	Benin	Všechny třídy	39 218	5 115	4 817	94,2	18 048	3 132	2 830	90,4	17 034	4 128	3 454	83,7
Režim EBA	Bhútán	Všechny třídy	2 604	2 139	1 884	88,1	13 218	13 121	12 954	98,7	26 226	25 475	24 972	98,0
Režim EBA	Burkina Faso	Všechny třídy	109 149	10 928	9 912	90,7	165 781	16 468	15 422	93,6	189 383	19 177	17 953	93,6
Režim EBA	Burundi	Všechny třídy	31 925	292	260	89,3	24 881	186	86	46,5	24 477	226	139	61,6
Režim EBA	Čad	Všechny třídy	114 667	978			200 324	229			344 373	1 047	0	0,0
Režim EBA	Demokratická republika Kongo	Všechny třídy	738 795	6 001	3 595	59,9	747 666	8 701	7 030	80,8	693 937	34 773	33 419	96,1
Režim EBA	Džibutsko	Všechny třídy	23 097	5 402	156	2,9	17 952	8 793	266	3,0	12 918	5 300	194	3,7
Režim EBA	Eritrea	Všechny třídy	13 248	2 171	2 031	93,6	19 991	2 057	1 995	97,0	2 290	2 121	1 969	92,8
Režim EBA	Etiopie	Všechny třídy	712 168	400 421	245 789	61,4	651 593	248 859	228 748	91,9	641 581	245 054	236 088	96,3
Režim EBA	Gambie	Všechny třídy	14 039	10 512	9 933	94,5	11 847	6 660	6 475	97,2	17 864	11 640	9 859	84,7
Režim EBA	Guinea	Všechny třídy	522 866	2 664	811	30,5	442 790	3 062	1 447	47,3	507 006	1 843	1 022	55,4
Režim EBA	Guinea Bissau	Všechny třídy	1 602	404			3 199	30			3 491	401	198	49,4
Režim EBA	Haiti	Všechny třídy	39 484	15 996	13 823	86,4	47 254	22 831	19 873	87,0	51 642	17 920	15 201	84,8
Režim EBA	Jemen	Všechny třídy	18 692	6 285	4 574	72,8	31 930	17 315	16 012	92,5	39 584	28 791	26 070	90,5
Režim EBA	Jižní Súdán	Všechny třídy	303	104	70	67,6	234	74	5	6,7	93	35		
Režim EBA	Kambodža	Všechny třídy	4 595 590	4 529 091	4 179 306	92,3	4 957 827	4 922 461	4 711 554	95,7	5 254 668	5 214 970	4 987 305	95,6
Režim EBA	Kiribati	Všechny třídy	152	97			300	211	140	66,4	298	178	158	88,6
Režim EBA	Komory	Všechny třídy	15 515	7 505	7 168	95,5	19 463	9 603	8 974	93,5	26 128	8 848	5 861	66,2
Režim EBA	Laos	Všechny třídy	235 140	177 175	170 097	96,0	273 718	190 102	179 627	94,5	250 958	196 320	182 257	92,8
Režim EBA	Lesotho	Všechny třídy	207 516	2 875	2 047	71,2	270 789	5 617	1 253	22,3	352 205	5 862	1 586	27,1
Režim EBA	Libérie	Všechny třídy	272 913	4 301	379	8,8	534 157	1 219	49	4,0	341 751	542	5	0,9
Režim EBA	Madagaskar	Všechny třídy	935 078	702 377	9 859	1,4	1 114 120	843 318	22 715	2,7	1 166 604	900 121	20 387	2,3
Režim EBA	Malawi	Všechny třídy	267 919	215 082	214 029	99,5	364 680	306 073	304 207	99,4	300 737	263 068	260 300	98,9
Režim EBA	Mali	Všechny třídy	36 626	5 706	4 773	83,6	27 209	4 658	3 618	77,7	41 228	4 564	1 255	27,5
Režim EBA	Mauritánie	Všechny třídy	428 459	224 239	217 879	97,2	497 476	316 171	312 154	98,7	523 375	358 765	352 581	98,3
Režim EBA	Mosambik	Všechny třídy	1 301 694	970 575	964 758	99,4	1 636 345	1 133 619	1 114 523	98,3	1 839 684	1 240 216	1 219 492	98,3
Režim EBA	Myanmar/Barma	Všechny třídy	974 013	878 013	828 360	94,3	1 507 975	1 398 240	1 316 449	94,2	2 188 738	2 016 300	1 926 416	95,5
Režim EBA	Nepál	Všechny třídy	94 312	83 435	77 175	92,5	93 138	82 461	74 986	90,9	90 223	78 759	71 368	90,6
Režim EBA	Niger	Všechny třídy	116 024	3 692	3 080	83,4	83 907	3 913	3 504	89,5	7 529	4 011	3 188	79,5
Režim EBA	Rovníková Guinea	Všechny třídy	1 237 741	22 795	19 052	83,6	1 046 548	13 428	11 680	87,0	1 263 790	7 028	1 900	27,0
Režim EBA	Rwanda	Všechny třídy	51 349	1 991	947	47,6	56 158	6 511	5 575	85,6	64 459	10 550	10 061	95,4
Režim EBA	Samoa	Všechny třídy	1 882	1 475	293	19,9	5 524	4 051	117	2,9	2 553	669	446	66,6
Režim EBA	Senegal	Všechny třídy	416 579	266 230	255 426	95,9	441 511	337 757	324 888	96,2	542 620	381 831	366 717	96,0
Režim EBA	Sierra Leone	Všechny třídy	222 938	1 645	533	32,4	246 881	3 188	2 342	73,4	230 772	4 071	647	15,9
Režim EBA	Somálsko	Všechny třídy	13 047	568	15	2,7	18 119	106			23 935	750	609	81,1
Režim EBA	Středoafrická republika	Všechny třídy	16 556	748	6	0,9	12 258	385	363	94,2	13 335	358		
Režim EBA	Súdán	Všechny třídy	182 863	23 460	22 751	97,0	171 714	43 275	41 417	95,7	150 264	11 762	10 689	90,9
Režim EBA	Svatý Tomáš a Princův ostrov	Všechny třídy	10 241	183	98	53,5	7 835	151	91	60,5	5 380	744	533	71,7
Režim EBA	Šalamounovy ostrovy	Všechny třídy	53 495	52 945	52 848	99,8	65 781	65 414	65 389	100,0	69 634	68 986	68 804	99,7
Režim EBA	Tanzanie	Všechny třídy	620 797	324 271	317 666	98,0	504 007	276 635	268 100	96,9	473 345	263 768	256 364	97,2
Režim EBA	Togo	Všechny třídy	102 775	33 290	24 138	72,5	76 888	20 349	18 669	91,7	78 778	23 650	22 288	94,2
Režim EBA	Tuvalu	Všechny třídy	51	28			155	42			294	34		
Režim EBA	Uganda	Všechny třídy	444 563	150 535	148 273	98,5	511 912	144 142	141 158	97,9	470 893	134 028	131 480	98,1
Režim EBA	Vanuatu	Všechny třídy	3 334	1 475	370	25,1	987	332	180	54,2	1 020	110	22	20,4
Režim EBA	Východní Timor	Všechny třídy	5 369	71			12 880	6 598			9 808	5 181		
Režim EBA	Zambie	Všechny třídy	425 496	77 656	72 067	92,8	325 205	51 121	45 955	89,9	403 284	51 739	46 744	90,3

Tabulka 4. Hodnota preferenčního dovozu podle zemí režimu GSP+ (v tisících EUR)*

Zdroj: COMEXT - TARIC - ISDB			2016				2017				2018			
Režim GSP	Třetí země	Třída výrobku	Dovoz ('000 €)			% využití GSP	Dovoz ('000 €)			% využití GSP	Dovoz ('000 €)			% využití GSP
			Celkem	Způsobilý pro systém GSP	Využito v rámci GSP		Celkem	Způsobilý pro systém GSP	Využito v rámci GSP		Celkem	Způsobilý pro systém GSP	Využito v rámci GSP	
GSP+	Všechny třetí země	Všechny třídy	17 036 213	10 483 974	8 593 840	82,0	18 749 238	11 320 197	9 348 137	82,6	19 315 681	11 392 802	9 468 028	83,1
GSP+	Arménie	Všechny třídy	310 033	116 430	107 772	92,6	351 132	135 485	130 319	96,2	207 913	74 868	68 162	91,0
GSP+	Bolívie	Všechny třídy	529 756	58 741	55 233	94,0	474 410	58 523	54 344	92,9	592 673	40 672	36 853	90,6
GSP+	Kapverdy	Všechny třídy	70 614	68 097	65 886	96,8	72 266	46 474	38 426	82,7	90 454	75 364	71 567	95,0
GSP+	Kyrgyzstán	Všechny třídy	72 289	6 089	3 244	53,3	164 933	7 978	4 795	60,1	631 176	10 070	6 112	60,7
GSP+	Mongolsko	Všechny třídy	64 167	18 139	15 264	84,1	69 579	19 509	16 795	86,1	72 587	17 942	16 522	92,1
GSP+	Pákistán	Všechny třídy	6 205 712	5 783 301	5 522 688	95,5	6 592 810	6 114 571	5 877 716	96,1	6 739 519	6 097 752	5 885 055	96,5
GSP+	Paraguay	Všechny třídy	1 074 459	41 718	36 558	87,6	1 147 669	53 960	47 532	88,1	735 556	110 178	104 408	94,8
GSP+	Filipíny	Všechny třídy	6 306 721	2 361 822	1 681 542	71,2	7 241 862	2 620 112	1 937 602	74,0	7 490 408	2 618 057	1 914 773	73,1
GSP+	Srí Lanka	Všechny třídy	2 402 460	2 029 637	1 105 654	54,5	2 634 576	2 263 585	1 240 607	54,8	2 755 395	2 347 900	1 364 575	58,1

[i] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 978/2012 ze dne 25. října 2012 o uplatňování systému všeobecných celních preferencí a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 732/2008, Úř. věst. L 303, 31.10.2012.

[ii] Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o uplatňování nařízení (EU) č. 978/2012 {SWD(2018) 430 final}, COM(2018) 665 final, Brusel, 4.10.2018.

[iii] http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11541

[iv] Viz *Market Access for Products and Services of Export Interest to Least Developed Countries.* Poznámka sekretariátu WTO, WT/COMTD/LDC/W/66, 2. října 2018.

[v] Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/249 ze dne 12. února 2019 (Úř. věst. L 42, 13.2.2019).

[vi] Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1979 ze dne 28. srpna 2015 (Úř. věst. L 289, 5.11.2015).

[vii] Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/148 ze dne 27. září 2017 (Úř. věst. L 26, 31.1.2018).

[viii] Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1979 ze dne 28. srpna 2015 (Úř. věst. L 289, 5.11.2015).

[ix] Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/217 ze dne 5. prosince 2016 (Úř. věst. L 34, 9.2.2017).

[x] Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1979 ze dne 28. srpna 2015 (Úř. věst. L 289, 5.11.2015).

[xi] Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2018/148 ze dne 27. září 2017 (Úř. věst. L 26, 31.1.2018).

[xii] Prováděcí nařízení Komise (EU) 2019/67 ze dne 16. ledna 2019 (Úř. věst. L 15, 17.1.2019).

[xiii] Prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 11. února 2019 o zahájení postupu pro dočasné odnětí celních preferencí poskytovaných Kambodžskému království podle článku 19 nařízení (EU) č. 978/2012, Úř. věst. C 55, 12.2.2019.

[xiv] Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. března 2019 k provádění nařízení (EU) č. 978/2012 o systému všeobecných celních preferencí (2018/2107(INI)).

[xv] Článek 35 nařízení o GSP stanoví základ pro statistické údaje této zprávy. Údaje sestavil GŘ TRADE na základě údajů, které byly k dispozici v září 2019 z databáze COMEXT (stanovené v právních předpisech o Extrastatu) (nařízení (ES) č. 471/2009), a na základě údajů Eurostatu. Analýza zahrnuje pouze dovoz do Unie v rámci celního režimu pro propuštění do volného oběhu („běžný obchod“), a může tedy být nižší než celkový dovoz. Nejsou zahrnuty ani zvláštní kódy KN, které nejsou součástí systému GSP, ani obchod statisticky důvěrné povahy. Statisticky důvěrný obchod není zahrnut proto, aby se zabránilo nechtěné možnosti odvození informací o dovozci v EU z obchodní statistiky COMEXT a možným důsledkům pro analýzu na úrovni jednotlivé země zvýhodněné v rámci systému GSP nebo jednotlivého výrobku (kódu zboží).

[xvi] COM(2018) 665 final, Brusel, 4.10.2018.

[xvii] Preferenční dovoz je způsobilý dovoz, u kterého byly skutečně uplatněny preferenční režimy GSP.